

example, lawyers cannot provide services in cases where they have a conflict of interest.

That is why a lawyer always needs to take several actions aimed to identify (checking the absence) of conflicts of interest to prevent their occurrence.

To conclude, the appearance of conflicts in the professional activity of a lawyer is an objective regularity, which is related to the essence of the legal sphere and the individual characteristics of lawyers involved in this field. The most important aspect of any conflict is to search for ways to prevent (avoid) conflicts, their termination, and ways to resolve them.

Literature

1. Legal deontology [with. D. Gusarev, O.V. Minchenko, N.P. Svyridyuk, etc.]. National Academy of Internal Affairs. 2015. URL: https://arm.naiiu.kiev.ua/books/JD_book/lectures/kon_4.html.

2. The Law of Ukraine «On the Bar and Practice of Law» of 05.07.2012 № 5076-VI. Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.

3. The Rules of Professional Conduct from 9th of June, 2017. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf.

4. The law of Ukraine of 14.10.2014 № 1700-VII «On prevention of corruption». Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

5. Cherevatyuk Victoria. Legal conflictology: a course of lectures. Ternopil: Vector, 2018. 170 p.

УДК 340.134 (043.2)

Рибікова А.В., к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ВИЯВЛЕННЯ ПРАВОТВОРЧИХ ПОМИЛОК В ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ НЕГАТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПРАВОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

За термінологією Д.Г. Манько правова експертиза нормативно-правових актів (далі – НПА) відноситься до негативних технологій, метою яких є пошук помилок у правових актах [1, с. 9], а отже є різновидом контролюючої діяльності задля підвищення якості правотворчості як необхідного елемента будь-якого правотворчого процесу.

Елементом технології є стандартні підходи, у тому числі до виділення видів правотворчих помилок з метою уніфікації цього виду юридичної діяльності.

Теорія юридичних помилок має велике значення як при підготовці експертів, так і безпосередньо при проведенні правової експертизи НПА,

оскільки дозволяє науково обґрунтовано підійти до пошуку та виявлення таких помилок, що в свою чергу становить змістовне наповнення діяльності виконавця правової експертизи.

Погоджуємось із визначенням А.В. Красницької, яка зазначає, що правотворча помилка – це втілений у нормативно-правовому акті результат недотримання правотворчим органом правил-вимог юридичної техніки, законів формальної логіки, правил сучасної української мови, який порушує загальні принципи або конкретні норми правотворення та призводить до прийняття нечіткого і неякісного за формою/змістом акта, що знижує його якість, і призводить до шкідливих соціальних та юридичних наслідків для правозастосовного процесу [2].

У контексті досліджуваної теми виявлені юридичні помилки під час правової експертизи НПА становлять невідповідність повністю або частково об'єкта експертизи встановленим критеріям у межах досліджуваного предмета.

До основних недоліків законів та законопроектів Л.М. Белкін відносить: підготовку законопроектів, тексти яких містять неконституційні, корупціогенні норми, зловживання бланкетними нормами, руйнацію попередніх позитивних досягнень, правову асиметрію, ухилення від законодавчого регулювання сфер, дерегулювання повинно здійснюватися законами, набуття законами чинності з порушенням порядку [3].

Помилки в правовому регулюванні, на думку О.М. Куракіна, стосуються невиконання вимог правового регулювання; невірною визначення об'єкта, предмета, методу правового регулювання, зобов'язаної сторони у правовідносинах; статусу суб'єктів права тощо [4, с. 28].

На нашу думку, до такого переліку варто додати відсутність встановленої відповідальності за невиконання приписів правової норми. Для узагальнення юридичних помилок під час правової експертизи НПА вважаємо за необхідне систематизувати їх в межах проведення правового моніторингу НПА і створити «Бази даних прогалин і суперечностей у чинному законодавстві», відкриті для поповнення за результатами аналізу висновків правової експертизи НПА.

На нашу думку правотворчі помилки можуть бути об'єднані в декілька груп, зокрема *помилки правового регулювання* (необхідність уточнення диспозиції норми, дефект меж правового регулювання, законопроект не повною мірою узгоджується з Конституцією України, законами України у відповідній сфері правового регулювання, зокрема втручання у компетенцію іншого органу, відсутня необхідність прийняття нового закону, достатньо внести зміни до чинного законодавства або прийняти базовий закон, відсутній самостійний предмет правового регулювання, незрозумілий, ускладнений або відсутній механізм реалізації правової

норми, неповнота внесення змін до чинного законодавства у зв'язку із прийняттям проекту, дублювання положень Конституції України, чинного Закону України, проект не містить норм права тощо); *помилки у застосуванні юридичної техніки* (необхідність уточнення термінологічного апарату, списку термінів, декларативність, розпливчатість норм, перевантаженість норм загального, описового характеру, забагато відсильних норм, текст законопроекту є досить складним для сприйняття та тлумачення, оскільки приписи проекту викладені у громіздких реченнях, зрозуміти зміст яких досить важко, літературна мова, несистемний, розпорошений по тексту і суперечливий характер викладу нормативних приписів, є дублювання, недоцільно встановлення закритого переліку тощо).

Література

1. Манько Д.Г. Технології та алгоритми юридичної діяльності: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01. Одеса, 2020. 43 с.
2. Красницька А.В., Підвисоцький В.В. Юридичне документознавство: мультимедійний посібник. Київ: НАВС. Лекція 5. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/legal_documentation/info/lec2.html
3. Белкін Л.М. Дефекти законопроектів як чинник неналежного правового регулювання та їх класифікація. Scientific research and their practical application. Modern state and ways of development. 2013. URL: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/legal-and-political-science-313/commercial-labor-land-law-civil-and-administrative-law-313/18926-313-0742>
4. Куракін О.М. Поняття та види помилок в правовому регулюванні. *Актуальні питання юридичної науки: теорія та практика*: збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кіровоград, 11 груд. 2013 р.). Кіровоград: КІДМУ КПУ, 2013. С. 28–29.

УДК 349.3(043.2)

Трунова Г.А., к.ю.н., доцент,
Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України,
м. Київ, Україна

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

Концептуальні питання пенсійного забезпечення є чи не найактуальнішими в сучасному українському суспільстві та у світі в цілому. Водночас пенсіонери в Україні залишаються однією з найбільш вразливих соціальних груп населення. Рівень бідності залишається високим серед осіб пенсійного віку внаслідок низького рівня пенсійного забезпечення, що свідчить про необхідність подальшого системного